

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 ft., félévre 5 ft., negyedévre 2 ft. 50 kr. egy óra 1 ft.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piac-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

A munkások és a társadalom.

Debreczen, május 4.

Ujra lezajlott a nagy nap: az általános munkásünnep, melynek közeledte elé négy év óta idegesen néznek Európa nagyvárosainak rendőrségei és tőzsdéi. Lezajlott és azokból a táviratokból, melyek a nagy gyárvárosokból beérkeztek, azt látjuk, hogy az ördög nem olyan fekete, a milyennek festik. Azok, a kik megtudják őrizni hidegvérüket és nem veszítik el a fejüket néhány ezer munkás tüntető felvonulásának láttára, a mostani májusi nap történetéből is ugyanazt a tanúságot vonhatják le, a mit lekellett, hogy vonjon minden elfogulatlan figyelő 1890. óta, midőn a szociáldemokraták nemzetközi pártja először tüzte ki általános munkásünnep gyanánt az ébredő tavasz első napját, az eddigi években is.

Mikor ezelőtt négy esztendővel egyszerre a világba dobták azt az eszmét, hogy a május 1-én való munkaszünetelést kell tüntetni a nyolc órai normális munkaidő elismerésére érdekében s mikor ez az eszme a munkások körében visszhangra lett, akadtak, a kik azt jósolták, hogy most már vége lesz a világnak: itt az általános szociális forradalom, mely elsöpör mindent óriási áradatával.

És aztán eljött az első, el a második és el a harmadik májusi nap és azok letűntek után ugyanott vagyunk, a hol előbb voltunk. Az emberek milliói szüneteltek ezeken a napokon, ünnepet csináltak ma-

guknak, éltették az általános munkásszabadságot, okos és kevésbé okos rezolúciókat fogadtak el s ezzel vége volt a dolognak. Csak ott kerültek kitörésre a forrongó, de elfojtott szenvedélyek, a hol a közrend fenntartására irányuló óvintézkedéseket tulságos buzgalommal hajtották végre, vagy a hol a szünetelő munkások ellenkező nyomással álltak szemben.

Ez idén már ilyen sajnos zavargások se fordultak elő oly mértékben s olyan számban, mint az előző években, a mi arra enged következtetni, hogy az első felhevülés minden vonalon nyugodtabb felfogásnak ad helyet s hogy a munkások józanabb része, midőn bizonyos jelszavakat ir zászlajára, nem rohan vakon tűzbe az élsői izgatók szenvedélyes felszólítására és nem gondol azonnal a felforgatásra, hanem megelégszik azzal, ha látja jogos kívánságainak jóindulatu méltánylását és a kevesebb eredményt is elfogadja abban a reményben, hogy a megnyert alapon többet is fog elérhetni.

Csak hogy az ilyen nagy átalakulásokat se máról holnapra, se erőszakosan, a tömeg gyöngéit használva fel az agitáció eszközeül, keresztül vinni nem lehet. — Azzal, hogy egypár százezer vagy egypár millió ember május elsején sétáljat, hogy a termelés szünetet nem ismerő folyamatát huszonnégy órára megakasztja, a dolgok rendje még nem változik meg. Minden fejlődés, különösen pedig a közgazdasági fejlődés csak lépésről-lépésre megy végbe. A megfelelő eszméknek előbb meg-

kell érniök, hogy köztulajdont, közjót képezhessenek és hasznosan lehessen azokat átültetni a gyakorlati életbe.

Korunk feladata, hogy a polgári jogállamot gazdasági állammá alakítsa át. Ez a jogállamból fog születni, mely a „felvilágosult abszolútizmus”-nak a gyermeke, míg ez viszont a feudális államból származott. Ez az átalakulás nem érhető el egy ugrással, meg fog történni, mert meg kell történnie, de előbb az alapot kell ahhoz felépíteni kellő biztossággal és szilárdsággal, mindenekelőtt józan értelemmel.

A munkások millióinak realis, jogos követelése elöl ma már nem zárkozhatik el egy állam se. A dolgozó emberiség anyagi helyzetének javítását máris feladatkörébe vonja minden állam törvényhozása. A szavazatjog kiterjesztésének is következni kell, mert a mostani cenzusok a legnagyobb igazságtalanságra vannak alapítva.

A májusi munkástüntetések egy szóval ma már fölöslegesekek arra, hogy a szociális kérdést felszínen tartásák; megoldandó aktuális kérdés az anélkül is. És a májusi napon szünetelő munkások e nap ünneplésével csak a nyári vendéglők tulajdonosainak szereznek bő jövedelmet tüntetésükkel. A mi jól eshetik ezeknek az uraknak, de nem föltétlenül szükséges ahhoz, hogy a munkáskérdés megoldassék, még kevésbé ahhoz, hogy a munkások helyzete jobbra forduljon.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Bolondság volt . . .

Írta: Syrius.

Szováthy Dénes nem csinált a dologból botrányt. Volt benne annyi objectív igazságszeretet, hogy belássa, mikép a mennyiben itt bűnről szó lehet, ő maga az, a legnagyobb mértékben.

Ő maga, a ki, míg szabadon, nyitva állott előtte az élvek, gyönyörök lármás világa, úgy élt, mint egy iparkodó novitius, s az esküvéje után lobbant fel benne egyszerre forrva, perzselve a vadpiros, izzó Szováthy vér és üzte, hajtotta a felesége fejletlen gyermekarjaiból egyik örült-ségből a másikba.

Különb is véghetlenül léha egy história volt az egész. Az a hosszuhaju, savószemű zongoramester, a kinek száraz ujjai alatt csodálatosan zengett, sirt, ujongott, szárnyalt és epedett az engedelmes Bösendorfer, — de a ki különben csupa él és csupa szöglet, — egyáltalában nem volt az az ideál, a kivel elhanyagolt asszonyok bosszút állanak a férjeiken.

Valami gyermekes, ideális, tiszta rajongás volt ez csupán, egy eldobott, csalódott gyermekszív vonzódása egy lélekhez, melyről azt hívé, hogy szárnyai vannak. Vágytalan vonzalom, mely akkor jutott el az első szüzies csókig, mikor éppen Szováthy Dénest hazakergette varatlanul az intrikus végzet.

Előtte egészen tisztán állott a helyzet. Tudta, meg volt győződve róla, hogy itt a bűnnek csak a látszata foroghat fen; — de meg önmaga előtt is végtelenül neveltségének és lealázónak tűnt fel, hogy egy Szováthy Dénes ezen a csupa balkez zongora kalapálón keresse a megrabolt becsületét.

A nélkül, hogy az egyik „bűnöst” csak egy tekintetre is méltatta volna, hideg nyugalommal, annyira hidegen, hogy szinte affektálnak látszott, hajolt meg a lazban remegő asszony előtt.

— Bocsásson meg, ha szándékom ellenére, zavartam. Margit. Ne izgassa fel magát, remélhetőleg tart annyira jól nevelt embernek, hogy nem viszem a bajainkat a világ elé. Balgán cselekedtünk mind a ketten kedves Margit, de cselekedtünk mind a ketten kedves Margit, de egymár megcselekedtük. Ne zavarjuk hát az egymás cikulusait. Ön szabad, nem veszel el ön től semmit, még a nevémet se; mert ez az ön becsületével járna. Egy Szováthy, ha bolondságot csinál, viseli a következményeit, ha belevész is. Cselekedjék a mint akar kedves Margit!

És távozott. Fűtőrésze szaladt le a lépcsőkön. Soha nyomorultabb komédiát nem játszottak végig, mint ő.

Szabadságra vágyott a lobogó vére, egy darab korlátlan, zabolátlan szabadságra; s kapott a hitvány alkalmon, hogy félretolja azt a vékony, halovány, könyes szemű arcot viharos utjából.

Igazságtalan volt, kegyetlen volt, önző volt, gazember volt.

A megnősülése maga is bolondság volt. — Ráért volna még jócskán.

Rántott egyet a hatalmas vállain és csetentett az ujjával:

— Bolondság volt! Elsiettem egy kicsit a dolgot!

Szóváthy Dénesné remegve lüktető erekkel, lázban égve várta vissza az urát, aki megverje, aki megkorbácsolja, kitalássa.

Várt napokig. Fejletlen, alig tizenhét éves, vékonykaru, nedves szemű szőke gyermekasszony volt.

Beteg volt. Ez a szegény kicsiny asszony, akinek fogalma sem volt a bűnről, végtelen bűnösnek, gonoszának érezte magát.

Oda borult a férje nagy olajképe elé és sirva imádkozott hozzá.

S mikor multak a hetek és Szováthy Dénes nem jött, leült az íróasztalához és levelet írt neki, könyörgött, alázatosan. Kitudakolta, hogy merre jár és elküldötte neki, — hívta vissza, nem bocsánatot kérve, hanem büntetést, példás, nagy büntetést.

És a levél visszajött, telbontatlanul, rajta erős, nyugodt vonásokkal egy szó:

„Retour”.

A szegény asszonyt zaklatta, fojtogatta a lázadó lelkiismeret. Ugy érezte, hogy megőrül, ha bocsánatot nem nyer és irt — irt, újra csüggedés és megnyugvás nélkül. Levelei nyomon követték Szováthy Dénest, ki ma itt — holnap ott élte világát.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése május 3. A tanítói törvényjavaslat első szakasza fölött folytatták dikciókat. Madarász Imre, Veres József, Papp Elek, Kiss Albert és Madarász József beszéltek. Egyetlen érdekes mozzanat a beszédek alatt csak az volt, mikor Kiss Albert pártjával ellenkező álláspontot foglalt el s ennek önértékes hangon kifejezést is adott. Az első szakasz vitája bezáratván, Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter bönngészet meg a vita száraz tarlóján s ügyes kézzel ledegette ki az ellenzéki dikciók konkolyát. — A miniszternek e beszéde világot vetett azokra a reformtervekre is, melyekkel a népoktatás egész szervezését át akarja gyurni. A szabadelvű párt élénk helyesléssel kísérte a miniszter beszédét, melyben Polónyi Géza modorára oly találó megjegyzést tett, hogy Polónyi is találva érezte magát és személyes kérdésben fől szólalt. Szinay Gyula zárbeszéde után Kammerer Ernő előadó mondotta el tartalmas szép zárbeszédét, mely után két névszerinti szavazás történt, melyeknek eredménye az lett, hogy a ház többsége a törvényjavaslat eredeti szövegét fogadta el s elrendelte úgy a 600 frtos, mint a 400 frtos minimális fizetésre vonatkozó módosításokat. Az ülés végén Szilágyi Dezső igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a kir. kuria épületéről. Legvégül pedig Asbóth János interpellált, melynek méltó eredménye az a nagy derűtség volt, melylyel az egész ház fogadta.

— **A budget a főrendeknél.** A főrendiház pénzügyi bizottsága tárgyalta az 1893-iki költségvetést, egyhangulag elhatározta, hogy annak elfogadását fogja a plénumban javasolni. Ez a nap eseménye, melynek nagy jelentősége kétségtelen. A bizottság határozatából s tanácskozásából egész folyásából ugyanis nyilvánvalóan az a következtetés vonható le, hogy azok a főrendiek, a kik a kormány egyházpolitikai programjával nem értenek egyet, ezt az ellentétes álláspontot ezúttal is csak egyszerűen kostatolni fogják, a nélkül, hogy bizalmatlanságuk kifejezése végett a budgetmegtagadás radikális eszközéhez folyamodnának. A dolgok ilyen kifejlődését több mint valószínűvé teszi, hogy az egyházpolitikai program a mai bizottsági ülésben is szóba került, tehát Császká érseknek és Schusztner püspöknek, valamint a megjelent katolikus világi főuraknak egyenesen oda volt kinalva az alkalom, hogy nyilatkozzanak. Rudnyánszky József báró, a főrendiház egyik jegyzője ugyanis, a ki e javaslatot referálta, míg egyrészt dicsé-

rettel emelte ki a költségvetés realitását s általában helyesléssel nyilatkozott a kormány politikájáról, addig másrészt aggodalmait fejezte ki, hogy a vallás-politikai javaslatok az államnak az egyházzal való, valamint a felekezeteknek egymás közti bekés viszonyait megzavarhatják. Wekerle miniszterelnök és Szilágyi igazságügyminiszter válaszoltak erre s fejtegetéseik summája az volt, hogy a mikor a javaslatok teljesen be lesznek terjesztve, meg fog győződni a ház, hogy azoknak teljességgel nincs egyház-ellenes, a kultur-harcz felidézése alkalmas tendenciájuk. Ezután a bizottság a költségvetést minden további szóváltás nélkül egyhangulag elfogadta.

— **Az államkincstár érdekeinek kellő megóvása céljából** a pénzügyminiszter elrendelte, hogy jövőre valamennyi Budapesten székelő hazai s Budapesten czéggjegyzett vezérképviselőséggel bíró osztrák és külföldi pénzintézetek és biztosító társaságok az összes, úgy Budapesten, mint vidéken alkalmazott hivatalnoki és szolgáló illetményei után az 1888. XXVI. t.-cz. 11. §-a értelmében járó bélyegilletékeket kizárólag a budapesti állampénztárnál kötelesek befizetni, mely célból, úgy az itt, mint a vidéken alkalmazott tisztviselők és szolgálók évi kimutatása a budapesti központi díj- és illeték-kiszabási hivatalnál benyújtandó.

— **A szerb király trónralépésének notifikálása.** A hivatalos lap tegnapi száma közli Sándor szerb király trónralépésének királyunknál való notifikálását: „Ő császári és apostoli királyi felsége: az I. Sándor Szerbia királya Ő Felsége által rendkívüli megbízással a legmagasb udvarhoz küldött Zdravkovic István szerb kir. ezredes s a belgrádi fellegrvár parancsnokát, f. évi április hó 22-én külön kihallgatáson fogadni és kezeiből átvenni méltóztatott azon iratot, amelyben Ő Felsége a szerb király az uralkodás megkezdését tudtul adja, s egyszersmind Szerbia régenssége részéről a legfelsőbb udvarnál eddigelé meghitelezve volt Simics S. György rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert ezen minőségben megerősíti.”

Nemzetgazdasági egyesület.

A közgazdasági kérdések és mozgalmak iránt sehol a művelt államokban nem tapasztalható az a közönyösség, mint nálunk; kivéve az agráris kérdéseket. Ezekhez mindenki ért, min-

közé odanyomódott az álmatlan epedésben átvirrasztott éjek jele — a halaványkék gyűrű.

Kele Gyurka az ábrándos szemű, aczélkaru athléta, a kinél tapasztaltabb, veszedelmesebb Don Juan nem uralkodott még asszonyszíveken, látta, jól látta, hogy gyöngül, szédül a szegény szép asszony mindinkább.

S tudta, érezte Szováthy Dénesné maga is. Visszautasító szava nem volt többé oly határozott, oly hideg; — inkább remegő, türelmet esdő.

S Kele Gyurka egyre vakmerőbb, egyre szenvedélyesebb lett; a virágok tágra nyílt kelyhe egyre dusabban ontá a mámorító illatot s Szováthy Dénesné szédült, remegett, égett.

Erezte, hogy megnyílt alatta a mélység és belébukik, ha meg nem ragadják.

Levelet irt a férjének, érezte, hogy az utolsó. Nem a vágy, hanem a félelem, a remegés szaván szólt hozzá. Segélyért kiáltott hozzá az örvény peremén szédülve, kétségbeesetten . . .

Ha ezt sem hallja meg Szováthy Dénes, — úgy történjék, a minék történnie kell . . .

Szóváthy Dénes pedig ezalatt végig habzsolta a márvány fehér arcú orosz herczegnő vérpiros ajkának égő csókjától kezdve a lomha, remegő testű cigánybarna feliah leány karjának perzselő, lázas öleléseig minden gyönyörűségét három világrésznek.

Hallotta a tánczó bajaderok epekedő dalát, és a rámeredt tigris vérszomjas üvöltését és aztán egyszerre úgy érezte, hogy üres ez a világ, végtelenül üres.

A duhajkodások közepett egyszerre eléje tűnt a nyugalmas, csendes távoli otthon; a lán-goló esőkok tűzében hirtelen elfogta a vágy az elhagyott kicsinyke asszony után.

denki hozzászól, míg a más kérdések még azokat is hidegen hagyják, a kik hivatva volnának képzettségük, tapasztalataik és állásuk révén irányt adni az ország és nemzet közgazdasági fejlődésének.

Nálunk mindenki az állam, illetőleg kormány mindenhatóságától várja a helyzet javulását és a viszonyok fejlődését. Nálunk társadalom, eltekintve közművelődési és humanitárius mozgalmaktól, tulajdonkép nem is létezik. Az anyagi kérdésekkel nem foglalkozik senki, hacsak önérdeke nem kívánja. A szocialis kérdéseket pedig mindenki csak nézi, a nélkül, hogy szükségét érezné azokkal szembeszállni, vagy azokat felkarolni.

Pedig nincs tere a közéletnek, melyen a napi kérdésekkel való alapos és gondos foglalkozás fontosabb volna, mint a köz-, illetőleg nemzetgazdasági. Kérdések egész özöne fog egyszerre a nemzetre és országra zudulni, melyek nincsenek és nem lehetnek előkészítve, míg társadalom nincs, mely azokkal foglalkozzék, azokat felkarolja.

Első helyen áll a munkás-kérdés.

Nálunk még ilyen tulajdonképen nincs, t. i. oly értelemben, mint a más nyugoti államokban. De a gyáripár fejlődésével ez a kérdés is fejlődni fog. Akkorára pedig készen kellene állnunk minden intézkedéssel, mely e téren szükséges; addig meg kell történni mindennek, a mi alkalmas elvenni ennek élet. Messzemenő törvényhozási és társadalmi intézkedések szükségesek e tekintetben. A munkások életét, egészségét biztosítani, viszonyukat a munkaadókhoz rendezni, a kormány illetőleg törvényhozás feladata, mely e téren bizonyára megfelel majd a reá vonatkozó feladatoknak.

Am a munkások helyzetét javítani és rendezni, azok szel.emi színvonalának emeléséről gondoskodni, az már társadalmi feladat, melyet ha az államnak kell végezni a megoldás alig képzelhető, vagy legalább is föltötte kényes.

A szocialis kérdés mellett áll az általános iparfejlesztés. Nem frazisokkal, hanem tények-és tettekkel. Ez csak bizonyos határig lehet állami feladat, addig t. i., a hol támogatás, istápolás szükséges, de maga a kezdeményezés a társadalom feladata. Az is megfordítva van nálunk. Mindenki az államtól várja a kezdeményezést és ha valaki nagy nehezen meg is mozdul, hogy tőkéjének egy parányi részét ipari vállalatba fektesse, akkor az államhoz fordul és se-

Filister otthon és legitim szerelemre jött vágya.

A halántékai fölött fekete haját már be-lepte a dér s a homloka is nőtt, nőtt erősen.

Olyan formát gondolt, hogy hazamegy.

Hiszen eléggé meg van már büntetve az a szegény kis asszony. A levelet úgy küldötte vissza mindig felbontatlanul s a szegény bohó gyermek csak irt — ir egyre, a levelei megritkultak, de el nem maradnak.

Mennyi vágy, mennyi bocsánatkérés, mennyi köny lehet azokban.

Szóváthy Dénes most először gondolt olyasmit, hogy talán még nem volt egészen tisztességes, a mit tett.

A jól ismert alaku levél most is ott van a levelei között. Szováthy Dénes forgatja, nézi a címet, az irást s tanakodik, vajjon feltörje-e, visszaküldje-e?

A kusza, kihegyesedő vonásokon látszik, hogy remegett a kéz, amelyik irta.

Ez a sor irás úgy tűnt fel Szováthy Dénes előtt, mint egy forró könyörgés: ne dobj el, hallgass meg.

Felbontsa, ne bontsa?

Vagy nem lesz-e jobb, ha nem mutatja, hogy meggyöngült: visszaküldi, mint az elődeit, s mikor annak a bohó asszonyának már nem lesz több reménye, hogy még egyszer a karjaiba dőlhessen, — egyszerre meg fog előtte jelenni személyesen Szováthy Dénes, a megbocsátás és szerelmel deréjével homlokán és szől hozzá édes bölcsességgel, lágyan és azt mondja neki:

— Édes bohó kis asszonykám, ime, visszajöttem! A mi volt, a mi történt, balgaság volt, felejtjük el, mint egy rossz álmot. Fialatok va-

gely gyanánt csaknem annyit kér, a mennyi az ő befektetése.

Egészséges állapotnak nevezhető ez? Alig hinnék. Az állami támogatás szükségét a mi viszonyaink között nem fogja tagadni senki. De a támogatások mérve, minőt a közönség ma követel az államtól, az már nem egészséges.

Ezt megváltoztatni és az iparfejlesztést az vonalon felkarolni, nézetünk szerint a társadalom feladata. Egészséges társadalmi élet mellett rövid időn belül nagy eredmények volnának nálunk elérhetőek. A mint a kormány elért a közszállítások terén, t. i. hogy a közszükségletek, a mennyire csak lehetséges, az országban hazai termelésről fedezhessenek, azt a társadalmi actio elérhetné általánosságban. Az pedig leghatalmasabb eszköze volna az iparfejlesztésnek. Tőke van nálunk az országban elég. Az a jövedelmezőség, melyet ezután fog kapni, aligha fogja a tőkepenzeseket kielégíteni.

Keresni fognak jobb elhelyezést. Mily könnyen lehetne ezt a tőkét ipari alkotások felé terelni, ha a hazai fogyasztás biztosítva volna! Az az első feltétel, melynek teljesítése a társadalom kezében van. A második feltétel, mely a versenyképes ipari termelés alapja: a jó munkás-törzs, az állam feladata, és az állam kétségkívül fokozott mértékben fogja ezt megoldani, mihielyt a társadalom feloldja őt oly terhek alól, melyek nem is reá tartoznak, de amugy is gyöngye anyagi erejét nagy mértékben igénybe veszik.

A mily mértékben teljesíti a társadalom feladatait, épp oly arányban lesz képes az állam, illetőleg kormány a reá várakozó feladatok tekintetében intenzívebb működést kifejteni.

Ott áll tovább az a nagymérvű kivándorlás és inség, mely hazánkban állandóan napirenden van, s az év bizonyos szakában megjelenik. Egészséges állapot ez egy országban, mely Kanaán földje lehetne, ha abban minden tényező közreműködne! Két évvel ezelőtt nagymérvű gyűjtések voltak a felvidéki inségek javára. Oriási összegek gyűltek egybe. Nem lett volna czélszerűbb a pillanatnyi nyomor enyhítése után oly állandó alkotásra fordítani a nemzet filléreiből összegyűlt tőkét, mely családok százainak állandó kenyere adna?

Ott van a szövetkezeti ügy, ugy a kisiparos mint gazdaközönség jegyetlen mentő eszköze. Ki ápolja, ki propagálja ezt, ha nem a társadalom? A kormány csak azokat a segédeszközöket adhatja, melyek ehhez föltétlenül szükségesek, min-

gyunk még még mindketten és nem gyermek már többé egyikünk sem. Az a világ, amely odakünn kápráztatja a szemet, hazug ragyogás, üres fény; csináljunk mi magunknak egy világot itthon!

Szörnyen megtetszett ez az idea Szováthy Dénesnek.

Valami angol regényből emlékezett egy hasonlító végjelentetre s a kibékült pár a szerző hitese állítása szerint végtelen boldogságban élte le a hátralevő évtizedeket — így lesz ez velük is.

A szegény kis levélre pedig nyugodt, erős vonásokkal írta rá, hogy „retour.”

A sikoltó segélykiáltás megértetlenül, elnémultan reszketett át a pusztán.

Két hét múlva aztán Szováthy Dénes is repült hazafelé: az arca derült volt és vidám a száguldó vaskerekek zakatolása sok mindenféle „kedves” dologokról regélhetett neki.

És a hazaérkezése után két órával megint repítette Szováthy Dénest a ziháló vasparipa ki a világba ujra.

Az arca gyűrött volt, fáradt és komor. Beesett szemei kin járnak tekintetükkel a sötétülő alkonytájon. A gőzmozdony kéményének hatalmas füstgomolyában át-át csillan egy kiróppent szikra. A száguldó vaskerekek zakatolása is mint-ha egyre azt dübörögné irigy kárörömmel:

— Késő van! Késő! eldobtad, nincs jogod hozzá többé!

S Szováthy Dénes reszkdító hangon dörögött bele a sötétségbe:

— Bolondság volt! — Elkéstem a dologgal egy kissé!

den módon támogathatja, de maga a megvalósítás a társadalom feladata.

És ily feladat sok, igen sok van, melyeket egy ily kis közlemény keretében felsorolni nem lehet. De nem is szükséges. Hisz ismeri azokat mindent, a ki nemzetgazdasági kérdésekkel foglalkozik. Azért tehát hozzá kellene fogni a megfelelő társadalom alakításához. A feladat nehéz, de nem lehetetlen.

Alakítsunk „Nemzetgazdasági egyesület”-et. Egyesüljenek ebben mindazok, kik közgazdasági életünk irányítására hivatottak és ennek révén teremtsük meg hazánkban azt a társadalmat, mely nélkül közgazdasági fejlődésünk egészséges nem lehet soha.

Sz. J.

Fő- és székvárosi levél.

— Itthon van a király. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, május 3.

Általános örömmel és lelkesedéssel üdvözölte a főváros lakossága a királyt megérkezése alkalmával. A főváros utcái valóságos nemzeti ünnepi díszet öltöttek. Valamennyi középületen, az országházán, a miniszteriumokon, a bírósági épületeken, az egyetemen, a vármegeházán, a két városháza épületén, a nemzeti és népszínházakon, a tudományos és más közintézetek épületein és a legtöbb magánházon kitűzték a nemzeti zászlót. A lánczhíd, a dunai kikötőkben állomásozó hajók szintén zászlódsízt öltöttek. Különösen szépen feldíszítették azokat az utakat és utcákat, a melyeken keresztül a király a budai várba vonult. A váci-körút, az Arany János-utca, az akadémia-utca, az Albrecht-ut összes házait gazdagon fellebegtették, az ablakokból, erkélyekből tarka szőnyegek, nemzeti színű drapériák, zöldgalyfűzerek esüngtek. A főváros lakossága már reggel 4 óra óta talpon volt és a váci-uton, valamint az Arany János-utczán nagy néptömeg hullámozott. A nyugoti pályaudvar előtti tér 1/2 órákor igen mozgalmas képet nyújtott.

A nagy közönség ünnepélyes komolysággal és tisztelettel viselkedett az egész felvonulás alatt — és a legcsekélyebb rendzavarás sem történt.

A király fogadására a notabilitások gyülekezése igen szép képet nyújtott. Sűrűn, mintegy hosszú sorban jöttek egymásután a díszes fogatok, bakon ülő ezifra huszárokkal. Reggel 5 órakor, elsőnek érkezett a pályaudvarra Császa György kalocsai érsek fényes fogaton, viola talárban, főpapi teljes díszben. Körülbelül tíz percz múlva egymást érték az országos méltóságok, a miniszterek, főrendek, képviselők, főpapok, hivatalos személyek fogatai. A notabilitások részint a királyi váróteremben, részint a Perronnon sa-reglettek össze. A miniszterek valamennyien magyar díszruhát viseltek; ugyancsak remek magyar díszruhát viseltek: Emich Gusztáv cs. és kir. asztalnok, ifj. Abrányi Kornél orsz. képviselő, Beniczky Ferencz főispán, Ráth Károly főpolgármester, Sélley Sándor főkapitány, Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter, tábornagy, Andrássy Tivadar gróf és Andrássy Gyula gr. huszártiszti egyenruhát viseltek.

A királyt hozó külön udvari vonat, mely nyolcz szalonkocsiból állt, 5 óra 35 perczkor robogott be a pályaudvarba. A megérkezéskor a király a szalonkocsi ajtajában állt. Tábornoki ruhát és köpenyegyet viselt. Ő Felsége az éjjeli utazás daczára kitűnő szinben van. Megpillantásakor a Perronnon egybegyűltek lelkesen éljeneztek.

A király leszállva a vonatról, mosolyogva fordult legelőször Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, kivel kezét fogva igen szívélyesen beszélgetett, majd Tisza Lajos gróf és Csáky Albin gróf miniszterekkel fogott kezét, a többi minisztereket pedig nyájasan üdvözölte, ezután a király Császa György kalocsai érsekhez fordult és vele néhány szívélyes szót váltott, majd dr. Schlauch Lőrincz nagyváradi püspököt üdvözölte és Tisza Kálmán országgyűlési képviselővel néhány perczig beszélgetett, majd Bánffy Dezső báróhoz és Andrássy Aladár grófhhoz intezett néhány szót. Hosszabb megszólításban Ráth Károly főpolgármestert tüntette ki.

A király a főpolgármesterről, a ki néhány

köszönő szót rebegett, kezét fogott s az udvari váróterembe ment.

A pályázatban, mivel a fogadtatás nem volt hivatalos, csupán a téparancsnokság részéről jelent meg egy főhadnagy.

A pályaházon kívül álló közönség a megérkezés perczéig annyira felszaporodott, hogy a Váci-ér Teréz-körút torkolatánál, az oriási térségen mozdulni sem lehetett s egészen megakadt a közlekedés a szomszédos utcákban is. Midőn az udvari vonat a pályaházba berobogott és felhangzott az éljenzés, erre az utcákon is éljenezni kezdtek s az éljenzés meg sem szűnt, míg a király kíséretével együtt el nem vonult. Mikor a király délczege alakját megpillantották az udvari váróterem ajtajánál, a közönség dörögdelmes éljenzésben tört ki, melytől az utcák visszhangzottak. A király nyitott udvari fogatba ült, halján Paar Ede gróf főhadsegéddel. A második kocsi Bolfras vezérőrnagy, főhadsegéd, a harmadikban Pápay István, a kabinet-iroda főnöke foglalt helyet. A kíséret többi tagjaira is udvari fogatok vártak. A király kocsija eleinte csak lassan haladt s míg a pályaház előtti téren az emberek elég szűk sorfala közt ment, a király alig vette le kezét sapkája pereméről s többször fejével is intett, viszonzva a köszöntéseket.

Az udvari fogatok után a kint volt notabilitások fogatai is sorra elhagyták a pályaházat. A kint álló közönség megvárta a kocsik elvonulását s közben Wekerle Sándor miniszterelnököt élénken megéljeneztek. A váci-körút két gyalogjáróját szintén teljesen elfoglalták a várakozók s a házak ablakából is számosan éljeneztek a bevonuló uralkodót.

A palotában ő felsége fogadására megjelentek Vaszarj Kolos biboros hercegprímás, Csernoch János apát-kanonok kíséretében, Vezinger Károly udvari plébános, Csajthay káplán, Ybl Lajos lovag udvari titkár és várkapitány. A biboros hercegprímás a király előtt öt perczel érkezett meg s a palota lépcsőházában foglalt helyet. Ő felségét a közönség mindenütt lelkes éljenzéssel fogadta s különösen a palota előtt összeverődött néptömeg. A király fogata pontban hat órákor robogott be a palota udvarára, a mikor is a várőrség dobszóval tiszteletet az uralkodónak. A király megérkezésekor egyenesen Vaszarj Kolos hercegprímáshoz lépett, kezét fogván vele, egészségi állapotáról kérdészködött s nagy érdeklődéssel tudakolta a primás titkáranak, Kohl Medardnak hogylétét s szívélyesen elbucszva tőle lakosztályába vonult.

A délelőtti folyamán Wekerle Sándor miniszterelnök volt kihallgatáson a királynál. Délig a király nem hagyta el a palotát. A holnapi általános kihallgatásra a kabinet-irodában rendkívül sokan jelentkeztek.

A holnapi nagy katonai szemlére a 32-ik és a 6-ik számú gyalogezred délben beérkezett a fővárosba a pilis-csabai táborból, hova már holnapután visszaindul.

A király délután 2 órákor kiment a városligetbe, a virágkiállítás megtekintésére. A király fogadására megjelentek Bethlen András gróf, Tisza Lajos gróf és Josipovich Imre miniszterek, Miklós Ödön államtitkár, Emich Gusztáv a keréztársaság elnöke, Révay Gyula br., az egyelet alelnök, valamint az összes jurytagok és a kiállítás rendezőbizottság tagjai. A királyt, a ki pontban 2 órákor érkezett meg, Bethlen András gróf és Emich Gusztáv fogadták.

A király az uraknak azt mondta, hogy örömmel jött ki a kiállításra, mert azt hallotta, hogy az nagyon szép. Azután Emich Gusztáv kalauzolása mellett sorról sorra megnézte a kiállítás, s ott egy félóránál tovább időzött. Mielőtt eltávozott volna, egy kis lánytól elfogadott egy szép virágbokréttát, s azt rendkívül szívélyesen megköszönte. A csarnokban előkelő közönség várakozott, a mely a királyt úgy jöttékor, mint eltávoztakor, fél 3 óra után lelkesülten megéljenezte.

Különlétek.

* **Embertelen ápolók.** Tegnap volt Pozsonyban a végtárgyalás a pozsonyi kórház két ápolója: Birkás és Kiss ellen megindított bűnperben. A vádléval szerint Birkás a pozsonyi kórház elmebeteg osztályának ápolója egy Nagy Mihály nevű elmebeteg, a kinek az intézet főorvosa

langyos fürdőt rendelt, oly forró fürdőbe tette, hogy a szerencsétlen ember testéről cafatokban lógott le a bőr és borzasztó égési sebeibe belehalt. A törvényszék — mint pozsonyi tudósítónk sürgönyzi — Birkást a 309. §. szerint egy évi börtönre ítélte, Kisst azonban feimentette. Az ügyész és Birkás védője felebbztek.

* **Betörés a román hitelbankban.** Kolozsvárott nagy szenzációt kelt egy betörés, mely a város legnépesebb utcájában történt. Az elmúlt éjjel eddig még ismeretlen emberek behatoltak a belközép-utcán levő „Economul” román hitelbank helyiségébe. Mindenesetre olyan emberek voltak, a kik nagyon alaposan ismerik a viszonyokat. Erre mutat az, hogy a betörők a kéme nyen át másztak be. Hogy a tolvajok mennyi pénzt vittek el, az még nincs megállapítva. Azt beszélék, hogy a lopott összeg huszezer forint.

* **Mozaik-ruha.** Bécs hölgyeit egy rendkívüli, új toilette-speczialitás tartja izgatottságban. A bécsi „Imperial” szállóban tették közszemlére a horribilis ruhát, amely három ezer szivarnak a selyem „krágli”-jából készült. A toilette-remek Lané. Ney Ida spiritiszta kisasszony ideája, és a fenomenális ruhát egy bécsi szabó-műhelyben készítették el. Szombaton este mutatja be a művésznő egy előadáson az új remek ruhát. — A férfiak pedig feszült várakozással néznek a bemutatás és a natás elébe. Mert ha a hölgyek tettségét a ruha megnyeri, nem lesz könnyebb dolog, mint olcsó pénzen szerezni a feleségeknek szép, újdivatu és — ami a fő dolog — feltűnést keltő ruhákat. A férj egész egyszerűen vásárol vagy három ezer darab finom szivart, a szivarokat — ezuttal házaspárja beleegyezésével — elszívja, a szivarok selyemkötőit pedig odaadja egy szabónak, aki 8, mondj nyolcz forintért megkésztíti a szenzációs új női ruhát. Mily békés lesz ezental a házaspárok élete! A feleség nem haragszik, sőt örömmel látja, ha férje háromezrenként vásárolja a finom szivarokat, a férjnek pedig nem okoz fejtörést, honnan szedjen pénzt a feleség drága ruháira. Oh áldassék Lané-Ney spiritiszta kisasszony neve, és adja az Ég, hogy a nőknek tessék az ő fenomenális, csudaszép, elbájoló ruhája! . . .

* **Eléggett gyermek.** A simontornyai uradalmi tégláégető kemenczénél a napokban szerencsétlenség történt. A teglamester nyolcz éves leánykája eléggett a kemencze mellett, még élt, a mikor kihozták és gyorsan orvosért mentek; az uradalmi orvos azonban — megtagadta a segítséget, azért, mert azt neki az uradalom nem fizeti meg. A későn nyújtott segély azonban nem használt, a leányka sebeiben meghalt.

* **A czár haragja megszűnt.** Két év előtt nagy haragra lobbant a minden oroszok czarja. Volt is rá igen nagy oka: Mihajlovics nagyherceget polgári nőt vett feleségül. A megatalkodott nagyherceget el is vette érte büntetését, porig sujtotta a czár haragja, elvesztette jogait és kiváltságait; kitörölték még a hadsereg kötelekéből is. Most azt jelentik, hogy a czár visszahelyezte a nagyherceget jogaiba, feleségét pedig grófi rangra emelte.

* **Rövid hírek.** Jókai Mórt Pozsony is megválasztotta diszpolgárrá s a Szél-utcát róla nevezik el. — **A train halottja.** B-Csabáról jelentik, hogy Runa János, a Békésmegyében ismert lóidomító szörnyű halállal halt meg Oroszában, egy vadcsikó, az iskolázás közben oly kegyetlenül fején rugta, hogy koponyájából kilocscsant az agyvelő s szörnyet halt. — **A primási udvarból.** Vaszary Kolos hercegprimás torokbaja már enyhült, azonban a fogadásoktól még mindig tartózkodnia kell. Kohl Medárd dr. állapota kielégítő, bár a beteg egyelőre még nem hagyhatja el az ágyat. A primás a veszprémi tüzkárosultaknak 100 frtot adományozott. — **Fegyházra ítélés.** A szegedi kir. tábla Eremits Pál kikindai bankigazgatót és nábobot, kit a szegedi delegált törvényszék fölmentett tegnap — mint levelezőnk írja — közokirat-hamisítás és csalásért két évi fegyházra ítélte. — **Öngyilkosság.** Tegnap a fővárosban egy Gászner Ágost nevű fiatal ember, az üllői-úti kaszárnyába, a hová a katonai ruha jogtalan viselése miatt bekísérték, agyonlőtte magát. Tetének oka, a könnyelmű élet.

A nők szavazati joga.

— Jelenet a jövő századból. —

Capu a „Gaulois”-ban igen szerény módon ír le egy jövő századbeli jelenetet a jelölt férj s a választói jogosultsággal bíró feleség között.

A férj: Tehát nyolcz nap mulva tudni fogjuk, hogy végre-valahára bejutok-e a községtanácsba.

A feleség: Ugy? Jók a kilátásaid?
A férj: Nagyon jók. En és ellenjelöltem között csak néhány szavazatnyi különbség lesz. Ezért nem figyelmeztethetlek eléggé sürgetően, hogy tartsd eszedbe a szavazás napját. Egyébként téged és komornádát még tudósítani foglak s elvezetlek benneteket a polgármesteri hivatalba.

A feleség: A jövő héten lesz a választás? Szép, akkor még van időm azt az új ruhát elkészíttetni, a miről beszéltem neked.

A férj: Micsoda ruhát? Talán valami 800 frankosat?

A feleség: Hát van mit felvennem, a miben elmehetnék a választásokra?

A férj: Neveltséges!

A feleség: Ugy, neveltséges? Azt hiszed, hogy akármilyen rongyot vehetek magamra az ily alkalmankor. A szabónom egy „választási ruhát” talált fel, a mi pompás dolog.

A férj: Nyolczszáz frank! Édes barátom, legyen eszed! A választás ugyanis temérdek pénzembe kerül. Ugy megy a választásra, a mint most vagy.

A feleség: Miért nem inkább hálóköntösben?

A férj: Jó, hát megveszem a ruhát, mihelyt megválasztottak.

A feleség: Tehát megtagadod a ruhát?

A férj: Igen.

A feleség: Szép, akkor nem fogok szavazni.

A férj: Mi? Te nem megy szavazni, mikor én a férjed . . . ?

A feleség: Vagy ha szavazok, nem fogok te rád szavazni.

A férj: Mit? hogyan?

A feleség: Julesre adom a szavazatomat. A mint tudod, ugy sem osztozom a politikai nézeteidben.

A férj: Te merészkednél Julesre szavazni?

A feleség: Persze!

A férj: Madám . . . De nyugodt leszek! . . . Lásd, gyermekem, a ruhát az országgyűlési képviselőválasztásokra akarom neked megvenni.

A feleség: Istenem, hát mindent meg kell vallanom? A ruhát már meg is rendeltem: holnapután itt lesz.

A férj: Na, ha így van . . . de legalább nem fogsz erre a Julesre szavazni.

A feleség: Butácska! Hát gondolod, hogy nem szavaztam volna rád minden körülmények között?

A férj: Nyolczszáz frank!

A feleség: Ehez veszek egy kalapot a la „szavazó urna!” Meg fogod látni!

A férj: Legyen hát ez is.

A feleség: 150 frankba kerül, de valószínűs biyou. Meg leszel választva, te és senki más, biztosítalak felőle!

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ánnapokon d. u. 5—9 óráig a Margit-fürdőben.
Museum a kollegiumban a köszönég számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.
Anyakönyvtár a kollegiumban a köszönégnek nyitva pnteken 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.
A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9—11, d. u. 8—4 óra közt; vasárnap és ánnapnap d. e. 10—11 óra közt.
Május. 6—14. Kereskedelmi akadémia növendékeinek tanulmány-utja.
Junius. 1. és a következő napokon a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.
Junius 25. Az iparos-kör jubileuma.

— **A városháza helyiségei bérben.** A városháza sokat hangoztatott építése lázba hozta a kereskedő világra is városunkban. — Azok kik a központon szeretnek, vagy legalább szeretnének lenni már most kezdenek ajánlatokat terjeszteni a tanács elé, egy vagy más helyiség megnyerhetése céljából, holott a városháza építéséről az első komoly szó is csak a májusi közgyűlésen hangzik majd el. Azok, kik eddig helyiséget kértek, abból az elvből indulnak ki, hogy a városnak ugy is lesz ott felesleges szobája és azokat átengedheti irodáknak s más efféléknek. A tanács már csak — igen helyesen — ugy találta jónak, hogy az új városházában csak városi s magán hivatalok éppen ne foglalhassanak helyet. A kereskedések természetesen maradnak ugy, mint eddig.

— **A városi zárszámadás.** A múlt évről szóló zárszámadás hosszas munkát s még hosszabb átvizsgálást igényel. Szabó József főszámvéve elkészítette adatait és azokat a tanács kiadta a gazdasági bizottságnak. A gazdasági bizottság előtti részletes letárgyalás után egybe hívják a város jog- és pénzügyi bizottságát, mely a zárszámadást felülvizsgálat után javaslatával terjeszti a közgyűlés elé.

— **A debreczeni iparos tanonc-iskolák tandija.** Többször volt alkalmunk lapunkban említeni azt, hogy Debreczen városa hatósága az iparos-tanoncoktól, azok alkalmazóitól, gyakran azok szüleitől (és pedig zaklatással is) az iparos-tanonc-iskola látogatása után jogtalan évi 2 frt tandijat szed. Bár felhívtuk az ipartestületek figyelmét erre a jogtalanságra, kénytelenek voltak konstatalni, hogy a debreczeni iparosok keleti fatalizmussal belenyugodtak mai napig abba, hogy a város — a rendőrség közbenjöttével is — jogtalanul szedje az iparos-tanonc-iskola növendékeitől a tandijat. Az ipartörvény 80. és 87. szakaszai világosan kimondják, hogy a törvényhatóságok nem jogosítottak a tandijat beszédni. A Kassai ipartestületek e méltatlan, — jogtalan zaklatást hamarabb megunták, mint a debreczeni fatalisták, mert az idézett törvény paragrafusaiiban határozottan kifejezett joguknál fogva — amint azt a „Kassai Szemlé”-ben olvassuk, fölterjesztést intéztek a kereskedelmi miniszterhez, ki pár nap előtt leérkezett rendeletében Kassava városa törvényhatóságának megtiltja az iparos-tanonc-iskola növendékeitől való tandijnak bármily czimennel való beszedését. — Azt hisszük, nem kell ismételt figyelembe ajánlanunk iparosainknak azt, hogy mentésk ki Debreczen városa hatóságát abból a méltatlan helyzetből, hogy jogtalanul szedett tandijjal szaporítsa iparosaink kiadásait. Az „Iparos-kör” volna első sorban hivatva, hogy a kezdeményezést megtegye és mi bizton merjük remélni, hogy az „Iparos-kör” nem fogja elmulasztani, hogy megtegye azokat a lépéseket, melyeket megtennie az iparosok érdekében is kötelessége.

— **Kereskedőink és a vasuti üzletszabályzat.** Debreczen kereskedővilágát kellemetlenül érintette a kereskedelmi miniszter által f. év január elsején életbeléptetett új vasuti üzletszabályzat. Több tekintélyes kereskedőnk, köztük Stern József és testvére, Csanak József, Erber és Fleischmann czég és Bechert Mamó, a helybeli kereskedelmi és iparkamara utján fölterjesztést intéztek a kereskedelmi miniszterhez, az új vasuti üzletszabályzat módosítása tárgyában, amennyiben e szabályzat a kereskedelmi és ipari forgalomra nézve több káros intézkedést tartalmaz, melyeknek megváltoztatása és a szabályzat keletkezése által támadt bajok orvoslása föltétlenül szükséges. A kereskedelmi és iparkamara pártolólag terjesztette föl e memorandumot a kereskedelmi miniszterhez.

— **A hadsereg élelmezése.** Ez országos gazdasági egyesület pár év előtt nagyobb mozgalmat indított, hogy a hadsereg élelmezése lehetőleg a termelőktől közvetlenül beszerzett termé-

nyekkel történjék. Akkor, az impraktikus kezdeményezés folytán az egész mozgalom, mint a mely a látszat szerint kivihetetlen terveket tartalmazott, megszűnt. Ugy látszik, hogy a hadseregnek még mindig foglalkoznak ezzel az eszmével és ezzel kapcsolatban valószínűleg azzal is, hogy a terrorizáló vállalkozókat a szállísi-kereskedelmi és iparkamarához intézett átirata, melyben a kamara területén létező összes gazdaságokat, gazdasági egyesületeket és intézeteket vele megismertetni kéri.

— **Iskolaszéki gyűlés** volt május 3-án a ref. egyházi gyűlés teremben Némethy Lajos lelkész elnöke alatt. Az iskolaszéki elnök jelentése után, az ispotályi fiutánitói állomásra történt meg a jelölés. Két pályázó közül Horváth Lajos árok-utcai fiutánitót, az üresedésben levő állomásra, egyhangulag kijelölték, a másik pályázót azonban nem ajánlhatja, az egyházi közgyűlésnek, megválasztásra. Domokos Lajos széchényi-utcai és Szabó József Kossuth-utcai leánytanítókat 500 frttal, míg Szabó Józsefet 1 évig lakásában meghagyja s mellé 400 frt fizetéssel segédtanítót ohajt alkalmaztatni, kiért a felelősség a Szabó J. terhe leendő. A ref. elemi iskolák vizsgálója június 19-én kezdődik. Június 17-kén, iskolai évet záró istentisztelet fog tartatni a nagytemplomban. A vizsgarend s több apróbb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

— **A katonazene és Leszkay.** Mi ártatlan, ijedős természetű debreczeniek a katonazenekarunk a színházról való eltöltése miatt kezdtünk kétségbeesni, mert azt véltük, hogy a közös hadügyminiszter anathémája csak minket sújtott. Mint értesülünk, Leszkay András nem járt jobban Nagyváradon sem, mint járt Debreczenben; a nagyváradi 37. gyalogezred parancsnoka Komja ezredes, tegnap este, a társulat bemutatásának kezdete előtt egész egyszerűen betiltotta a katonazenekar működését, dacára, hogy szerződés kötötte — mint nálunk — a zenekart. Miután a fővárosi lapok ez esethez különféle kommentárt fűznek, leghevesebbeknél véljük, ha a nagyváradi szinkór igazgatósága részéről hozzánk beküldött jelentést közöljük mint következők:

„Leszkay András szanigazgató saját hibáján kívül olyan kritikus helyzetbe jutott, a mely esetleg kiszámíthatatlan károkat okozhat a színházunknak, de felelő kellemtelen a nagyváradi közönségre is. A tényállás következő: Leszkay András mihelyt a nagyváradi szinkórt megkapta, azonnal érintkezésbe lépett a helybeli katonazenekarral és a szerződést annak rendje és módja szerint az ezredparancsnoksággal meg is kötötte. Mikor Debreczenben a katonazenekar működését beszüntették, Leszkay gondolva, hogy ezen rendelet az egész országra szól, azonnal idesietett Nagyváradra, hol legilletékesebb körtől részéről azon határozott biztosítást nyerte. hogy itt ilyen rendeletre való szövegsincs és a katonazenekarra „Próbaházasság”-ot kivéve minden darabban működni fog. Keddén az első előadás napján, azonban kijelentette az ezredparancsnokság, hogy tartván esetleges demonstrációktól, a zenekar működését meg nem engedheti. Ennek következtében a szerződés elmaradt és helyette a „Dolovai nábob leánya” ismételtetett a páros bérlők iránt való tekintetből. Leszkay igazgató azonnal intézkedett polgári zenekar szervezése iránt. Barna István karnagy az esti vonattal Bácsba utazott és az igazgató reméli, hogy pár nap alatt, készenek a rral színre hozhatja majd operettjeit.”

— **Tanítók, lelkészek és az utadói törvény.** A tanítók és lelkészek is azon hivatalnokokhoz tartoznak, kikre illetmények után az 1890. évi I. t. cz. 23. §-ában meghatározott utadói ki nem vehető. Minél fogva a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter intézkedett, hogy a tanítóknak és lelkészeknek is az általuk 1891. és 1892. évekre utadói címén netalán befizetett pénzük visszaadassék. Jelentkezzenek tehát e

czéltől azon pénztárnál, melynél a befizetéseket eszközölték.

— **Consuli növendékek Debreczenben.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara szép feladat előtt áll. Lényegesen hozzájárulhat ahhoz, hogy a kereskedelmi consuli-növendékek kellő gyakorlati ismereteket szerezhessenek maguknak, sőt, hogy a hazánkat külföldön majdan képviselő consulok, — kik között eddig nagyon sok van, a kereskedelmi szakot nem ismerő, — lehetőleg gyakorlati kiképzést nyerjenek a kereskedelmi szakban. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara ugyanis fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a consuli növendékek osztásának be a hazai kereskedelmi és iparkamarához gyakorlati ismeretek kellő elsajátíthatása czéljából. A debreczeni ker. és iparkamarát tehát átiratban arra kéri, hogy intézzen hasonló tartalmú és irányú fölterjesztést a minisztériumhoz. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ez átirat tárgyalását a legközelebb egybehívandó közgyűlése tárgysorozatába fölvetve; reméljük, hogy a kamara, — mely hazánk kereskedelmi és ipari viszonyainak a javítása és föllendítése czéljából már annyi üdvös dolgot cselekedett, — nem fogja elmulasztani ezuttal sem az alkalmat, hogy módot nyujtsa a külföldön hazánk kereskedelmét képviselő consuloknak arra, hogy kellőképpen kiképezve, méltón reprezentálhassák Magyarországot kereskedelmi szempontból is.

— **Az izraelita hitközség templom építése.** Debreczen városa izraelita vallású polgárai tegnap délután a hitközség tanácstermében közgyűlést tartottak, melyen fontos ügye, nagyon röviden tárgyalva, nyertek elintézését. Reichmann Armin hitközs. elnök röviden előterjesztette, hogy a község képviselő testülete a legutóbb tartott ülésén, belátva a mostani templom szűk voltát, elhatározta, hogy a hitközség plenuma elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a mostani templom helyiséget a Miskolczi-féle teleknek 25 ezer forintért való megvásárlásával, nescsak kibővíthessék, hanem e telek megvásárlása által a hivatalos helyiségeknek és paplakásnak kellő helye legyen és a gondoskodhassanak. A közgyűlés rövid eszmecsere után, melynek folyamán Katz Jakab hitk. gondnok fölvilágosítja Schwartz Lázárt a felől, hogy az előjárás az építkezés idejének tartamára gondoskodni fog alkalmas imateremről, — elfogadja a képviselőtestület előterjesztését és határozatilag kimondja, hogy a debreczeni izraelita hitközség a szentanna-utcai telken, a tőle délre fekvő Miskolczi-féle teleknek 25 ezer forintért való megvételével, új templomot, rabbiakot, szükséges hivatali helyiséget épít; egyben megbizta a hitközségi elnökséget, hogy a szükséges kölcsön és annak convertálása végett a kellő lépéseket tegye meg. Ezután a közgyűlés, természetesen, kissé izgatott hangulatban, feloszlott. — Mint értesülünk, a hitközség az új templom építését még a nyár folyamán megkezdni, a lapunk által már ismerttetett Barger Jenő féle tervek szerint.

— **Az új nikél-érmék forgalomba hozatala** és a huszkrajczáros ezüst-váltópénz bevezonása a dolgában a pénzügyminiszter a következő rendeletet adta ki: A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. állami pénzügyminiszterével létrejött megegyezés alapján, a m. kir. állami pénztárak és a cs. kir. állami pénztárak a koronaértékre szóló nikél-érméknek, nevezetesen a nikél huszfilléreseknek és tízfilléreseknek forgalomba hozatalát folyó évi május hó 1-én kezdik meg. A magyar és ausztriai veretű nikél-érmék a törvény értelmében névértékükben és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknek a husz filléresek tíz és a tízfilléresek öt ausztriai értékű krral számítva fogadandók el. Az állami és egyéb közpénztárak a nikél-érméket öt o. é. forintig, illetőleg tíz koronáig terjedő összegekben fizetesképp elfogadni tartoznak, ugyszintén a magánforgalomban senki fizetéseknek a husz filléreset öt o. é. frtnál, illetőleg 10 koronánál nagyobb összegekben fizetesképp elfogadni. A m. kir. központi állampénztár, a budapesti és zágrábi állampénztárak, nemkülönbön a váltópénztári teendőkkel megbízott debreczeni kir. adóhivatalni

kel-érméket minden összegben elfogad, más törvényes fizetési eszközökre való átváltás végett. A koronaértékre szóló nikél-érmék kiadásának arányában a m. kir. állampénztárak a huszkrajczáros o. é. ezüst váltó pénzt be fogják venni. A be nem vont huszkrajczáros o. é. ezüst váltópénz eddigi törvényes forgalmát további intézkedésig megtartja. — Egyben fölemlítjük, hogy a 25 kros ezüstpénzek a magánforgalomban május hó végéig érvényesek.

— **A „passirschein”-ok.** A hadügyminiszter egy új rendeletet bocsátott ki, mely a katonaságnak az éjjeli kimaradhatásra nyert „passirscheinok” ellenőrzéséről szól. Eddig kötelesek voltak a szolgálatilag kiküldött honvédek közshadseregbeli járőrök, nyilvános helyeken időző katonáktól követelni a kimaradási engedélyt — amit az illető tartozott előmutatni: ellenkező esetben mint „kimaradottat a járőrpáncsnok előírás szerint letartóztatni. — Ez a rendelet most ujabban megváltozik annyiban, hogy a honvédek többé nem tartoznak a közshadseregbeli járőrök s viszont ezek a honvédjárőrnek előmutatni a passirscheint.”

— **A polgármester fizetése.** Nem nagyon dicsekedhetünk el vele, hogy Debreczen város polgármestere valami briliánsul lenne fizetve, mert bizony háromezeröttszáz forint a modern viszonyok között kevés egy ilyen gazdag város polgármesterének. A városnak mindenben, hogy ne lenne nátt szerencsése a polgármesterében is. A főszámvevői hivatal minden hónap harmadik-negyedik napjára elkönnyeli a tisztviselők fizetéséről szóló nyugtákat, csak egyre kell várni, csak egyre kerül a sor úgy a hónap közepe, néha vége felé és ez a polgármester nyugtája. A szerényebb fizetésű alkalmazottak egész álmódóva nézik ezt a nyugtát, mely a holt betűk közül is azt látszik kimondani, hogy maradt még.

— **Zenepavillon a nagyerdőn.** A debreczeni nagyerdőre tervezve új fűrdőt, vízvezetékét villanyvilágítást, nyaraló csoportot, nyári szinkórt és ráadásul terveznek zenepavillont is. Az az ahogy pavillont — pavillonokat. A város azt akarja, hogy két diszes, mindenek felett elegans zenepavillon épüljön a nagyerdőre. Még a tavaly őszzel ebben az ügyben künn járt bizottság megállapította a helyeket is, a hová a czélszerűség elvénél fogva szükségesnek, alkalmas találnák a zenepavillon felállítását. Az egyik pavillon a vígadó előtt, a másik a parkban állítatnék fel. A főszámvevő Szabó József, mihelyt a zárszámadási ez idő alatt folyó munka alatt álló adatok teljesen elkönnyelve és részletezve lesznek, szóval mikor azzal teljesen készen lesz a főszámvevőség — javasolni fogja, hogy a zenepavillonokat felállítsák, hogy már a jövő hónapban ezekben foglaljon helyet s tartsa meg tényleg a katonazenekar. A főszámvevő kezei között felette kedvező ajánlat is van a zenepavillon felállítására nézve. — Ebben az ajánlatban, az inkognitóban maradt javaslattevő hajlandó egy felette impozáns zenepavillon felállítására és annak egész jutányos, a költségvetésen alul eső árban átengedésére, ha viszont a város ajánlata és tervezete elfogadása esetén az általa felállított, a város által időközben használt pavillont viszont a város is átengedi neki a milléniumi kiállítás idejére. Az ajánlattevő ott is szeretné és óhajtana a pavillont kiállítani. Ez és már több ajánlat még azonban korai lenne a letárgyalásra, a jövő hó során dönt abban a város hatósága.

— **Debreczeni zsiros perecz a chikagói kiállításon.** Magyarország és ezzel együtt Debreczen hivatalosan nem lesz képviselve a chikagói kiállításon, hanem azért az ország más részéből s így Debreczenből is visznek kiállításra szánt tárgyakat. Amit mi tőlünk visznek el, azt nem kiállítani, de megenni szánták. Százezer darab debreczeni zsiros pereczet adtak ma fel a chikagói kiállítás magyar csárdája bérlője és vendéglősenek a címére. Az igaz, hogy mire a gyorsáru debreczeni zsiros perecz Amerikába ér,

tisztességesen megszárad, — no de hát ebben van a speciálitása, hiszen itthon a piacra is szárazon kerül. Különösen a chikágói magyar csárda vendéglőse „öntött perccet” csináltat belőle s az oda tévedt magyar embernek jól fog esni a debreczeni zsíros perccet öntve, ha ugyan magyar szakácsné keze alól kerül az asztalra.

— **Halálozás.** Lapunk zártakor veszszük a gyászírt, hogy Szilágyi Péter Mihály okl. gyógyszerész ma reggel 6 órakor, életének 49-dik évében elhunyt.

— **Távozó lelkész.** Ünnepeles jelenet folyt le tegnap délután 2 órakor a p-ladányi vasúti állomásnál. A püspökladányi reformált egyháztól akkor bucsuzott el P a t a k y Sándor h. lelkész, kit ez alkalommal az egyház tagjai az iránta táplált rajongó szeretetük s hű ragaszkodásuk jeléül igen értékes irókészlettel, aranytollal lepték meg. Nagyszámu sokaság kísérte s vette körül könyvnyes szemekkel a bucsuzó lelkészt. Boldognak érezte magát, ki közelébe juthatott s bucsu jobb-ját illethet. A beszállás és indulás alkalmával: kendők lobogtatásával, lelkes éljenzéssel, s áldáskívánatokkal üdvözölték a távozót. Az egyház főgondnoka és néhány presbytere elkísérték őt Debreczenig, hogy új állomásán a választóknak ünnepelesen átadják. Szép példája e közönyös világban az egyháziasságnak és tiszta szeretet nyilvánulásának.

— **Szaj- és körömfájás a sertések között.** Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét, hogy, a mint már hivatalosan is konstatálva van, Debreczenben és az ide tartozó közeli tanyákon a sertések között a szaj- és a körömfájás nagy mértékben el van terjedve. A vásár alkalmával innen 700 drb. sertést vittek B.-Gyulára és ezek közül utközben 180 darab megkapta e veszedelmes betegséget. Továbbá, a mint a hivatalos jelentés mondja, a p a l l a g i tanyaföldeken is járványszerűleg fellépett. Óva intjük a gazdákat, hogy tartsanak minden ólat desinfiálva és ha megbetegedés fordulna elő, úgy különítsék el a beteg állatot az egészségesektől, mert csak így lehet csökkenteni a megbetegedések számát, azonkívül minden egyes esetet ne mulasztják el azonnal az illetékes hatóságnak bejelenteni.

— **Be szeretnék rámás csizmát viselni.** Csurgós Marinak mindég csak az az egy, az az egyetlen egy vágya volt, hogy szeretett volna rámás csizmát viselni. Hanem ezt a vágyát ha elérte is, nagyon drágán fizetett meg. Megfeledezett magáról és csak hogy vágya beteljék lopott egy pár rámás csizmát. A szemérméke — mert hiszen mérnök sohse volt — megcsalta és így esett meg vele, hogy a drága szép rámás csizmát nem tudta elviselni. Arra a rá nézve szerencsétlen gondolatra jött, hogy eladja a rámás csizmát. A gondolatot tett követte, az az hogy csak követte volna, ha az eladásnál a csizma igaz tulajdonosa fel nem ismeri saját külön csizmáját. A zsibvásárba a véletlen vezette nyomra, hogy igazat adjon annak a magyar közmondásnak, hogy igaz jószág nem vész el. Csurgós Mari a rámás csizmaért, melyet el sem viselhetett, de még csak elsem adhatott drágán harmincz napi szabadságával fizet meg.

— **Mai számunkhoz** mellékelve veszik olvasóink Szabó Zsigmond helybeli előnyösen ismert fűszerkereskedő árjegyzékét. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Dr. Brüll Bertalan** köz- és váltóügyvéd, ügyvédi irodáját május hó 1-jétől Batthyány-utca 2554. sz. alá helyezte át.

Debreczeni heti piac.

— Május 2. —

A május 2-dikán tartott heti vásár alkalmával a piaci árak, az utolsó heti vásárhoz viszonyítva, emelkedtek, a minek főképen az volt ez oka, hogy félve az idei rossz terméstől, az árak magasabbak lettek.

Május hó 2-dikán piacra hozott: Buza 117.50 kgr. Kétszeres 6200 kilogramm. — Rozs 53000 kgr. Arpa 6600 kgr. — Zab 72000 kgr. Tengeri 6900 kgr. — Terményárak 1 mm. Buza 8.— 7.90. 7.80, 1 mm. Kétszeres 6.80, 6.70, 6.80. 1 mm. rozs 5.80, 5.70, 5.60, 1 mm. árpa 5.60, 5.50, 5.40. 1 mm. Zab

6.00, 5.90, 5.90. 1 mm. Tengeri 5.50 5.40. 5.30. 1 mm. Köles 5.90. Köles kása 11.50. 1 zsák burgonya 2.00. 2.200.

Piaci árucikkek. 1 mm. bab fehér 7.00. sárga 7.00. burgonya 4.40. só darabos 11.00. darált 12.00. savanyu káposzta 1000 disznó zsír 60.00. szén kemény fából 2.50. puha fából 2.60. széna I. r. 4.00. II. r. 280. szalm 0.60 zsup 0.06. szalonna sós 43.00—47.00. juhturó 50.00, mont liszt 15.20, zsemle liszt 13.60, virág olaj tisztítatlan 26.00, tisztított 28, szappan 27.50, repce olaj tisztított 30.00, tisztítatlan 28.00, rizs 16—32, borsó 20.00, lencse 22.00, buza dara 16.20, árpa kása 18.00, kószén 2.80.

1 kiló árpakása 18 kr. — 0.40, aszalt szilva boszniai 0.32, belföldi 0.28, asztali dara 0.16, burgonya 0.05, bélzsir 0.44, bors fekete 0.90, borsó szépségi 0.22, szatmári 18, bab fehér 0.08, sárga 0.08, disznó zsír 0.62, foghagyma 0.20, lagyu nyers 0.24, tisztított 0.50, csuka fehér 0.48, gyertya öntött 0.56, irós vaj 1.20, köleskása 0.12, kőménymag 0.32, kenyér fehér 0.12, barna 0.10, lencse szatmári 0.16, szépségi 0.24, liszt I. 0.17, II. 0.16, III. 0.15, IV. 0.14, V. 0.13, VI. 0.12, olvasztott vaj 1.20. közönséges 0.40, só darabos 0.11, darált 0.12, savanyu káposzta 0.10, rizskása 0.16—0.32, szappan 0.28, szalonna sós 0.52.

1 liter hegyi ó-bor 0.40—0.70, új 0.34—0.40, borecet 0.24, szesz eczet 0.06, 36% szesz 0.67, égett bor 0.50, szilva pálinka 0.68, sör pesti 0.30, életpálinka 0.30, tej 0.10, tejfel 0.40, petroleum 0.24, rum 1.12, köleskása 0.12, lencse 0.20, borsó 0.18, bab fehér 10.

Hektoliter hegyi bor ó 30.00—60.00, új 20.00—30.00.

Napszámárak: férfii, ellátással 0.90 kr, ellátás nélkül 120 kr, nő ellátással 70 kr, ellátás nélkül 90 kr. gyermek ellátással 50 kr, ellátás nélkül 70 kr.

Ló felhajtatót 285, eladatott 90 drb — marha 520 drb, eladatott 355 drb.

Sertés vásár. Felhajtatót 2,000 drb, eladatott 935 drb.

Arak: 6 hónapostól 1 évesig sovány 20—30 frt, 1—1½ évesig sovány 30—40 frtig, 1½—2 évesig sovány 40—55 frt, öreg sovány 55—65 frt, kövér klgr. 40 kr.

Szalonna és hajt 100 klg. szalonna 45—47, hajt 48—50 frt

Husarak. Marhahus kilója 50—52—56—60 kr. 1 klg. bornyuhus 60 kr. 1 klg. sertés hus 44—60 kr. 1 klg.

Tüzifa. 4 köbméter tölgyfa 12 frt, nyárfa 7 frt, fafelvágás 2 frt 40 kr, szállítás 1 frt 20.

Törvénykezés.

Debreczen, máj. 4.

Vétkes bukás.

Gold Zsigmond derecskei lakos ismételt vétkes bukás vétségével vádolva, állott tegnap a debreczeni királyi törvényszék előtt.

A törvényszék tanácsa a következőleg alakult: Elnök: Balogh Imre; bírák: Konrád Sámuel, Dr. Rottler Béla; jegyző: Dr. Nagy László; ügyész Dr. Simonffy Béla. A vádlottat, kiről beigazoltatt, hogy ismételt vétkes módon bukott meg, — Dr. Bakonyi Samu ügyvéd fényes védőbeszéde után a törvényszék vétkes bukás vétségében mondta ki vétkesnek és ezért 14 napi fogházra, egy évi hivatalvesztésre és 10 frt eljárási költség megfizetésére ítélte. Az ítéletben úgy a vádlott, mint védője megnyugodtak; a kir. ügyész azonban az elítélt terhére főlebezett.

— **Lucaciu végtárgyalási pörét** tárgyalta tegnap a kuria I. büntető tanácsa Daruvár y Alajos elnöklete alatt, Dr. Székely Ferenc referálása alapján. Tudvalevőleg Lucaciu, a mint az alsó fernezei dinamit merénylet végtárgyalásához, mint tanu volt megidézve, úgy nyilatkozott, hogy az egész merénylet csak komédiának tartja, a mit maga a körjegyző — a magyar kormány tudtával és beleegyezésével — azért intézett, hogy őket, a románokat kompromittálja. Ezért a kijelentésért, a szatmár-németi törvényszék — rágalmasz miatt — 2 havi fegyházra és 50 frt pénzbírságra ítélte. A debreczeni kir. tábla ellenben felemelte Lucaciu büntetését 4 havi fogházra és 300 frt pénzbírságra. — A kir. kuria a második forum ítéletét tegnap helyben hagyta.

Sorsolás.

— **Osztrák vörös kereszt-sorsjegyek.** A tegnap megtartott 32-dik sorsoláson nyertek: 25.000 forintot 5703 sor. 23 sz., 1000 forintot 8169 sor. 11 sz., 500 forintot 2905 sor. 10 sz., 8766 sor. 6 sz. és 11620 sor. 1 sz., 100 forintot 353 sor. 9 sz., 1845 sor. 31 sz., 2835 sor. 21 sz., 5170 sor. 17 sz., 6439 sor. 46 sz., 6899 sor. 9 sz., 6968 sor. 46 sz., 7149 sor. 30 sz., 10620 sor. 24 sz., és 11723 sor. 46 sz.; 50 forintot 268 sor. 23 sz., 1472 sor. 13 sz., 3362 sor. 11 sz., 3438 sor. 45 sz., 6722 sor. 28 sz., 9261 sor. 16 sz., 9323 sor. 45 sz., 10071 sor. 45 sz., 11412 sor. 5 sz., és 11543 sor. 48 sz., Törlesztésre kihuzattak; 1779 1937 4619 4988 5788 6484 7541 8792 0278 és 9725 sorszámok. Az ezekben foglalt sorsjegyeket 12 forintjával váltják be.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése** május 4-én:

(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 25 p.)

ä = változó felhőzet, g = enyhe, ch = zivatarok.

Legujabb.

— A „Debr. Hirlap” ered. táviratai. —

A király szemléje a helyőrség fölött.

Budapest, május 4. (Érk. d. u. 3 órakor.)

A király ő felsége ma délelőtt szakadó esőben tartotta meg a vérmezőn a budapesti helyőrség fölött a tavaszi szemlét. Óriási tömeg nézte úgy a Karácsonyi-palota felől, valamint a lebontott bástya felől való oldalon a szemlét és riadó ellen jennei fogadta az uralkodót, ki kilencz órakor érkezett az Attila-utcai oldalon a várból nagy katonai kísérettel.

A kivonult és négy arcvonalban felállított csapatokat Lovkowitz Rezső herceg, lovassági tábornagy, a 4. hadtest parancsnoka vezényelte és ő tett jelentést a felség előtt. Ő Felsége a király, a jelentés átvétele után ellovagolt a csapatok előtt és végül a csapatok az illető parancsnokok vezetése mellett elléptettek előtte. A szemle végeztével Ő felsége magas megelégedését fejezte ki a csapatok tartása és jó kinézése fölött és elrendelte, hogy e legmagasabb megelégedése a legénység előtt napiparancsban felolvassassék.

Időgenek névsora

Angolkirálynő szálloda.

Dr. Kostenszky Géza Nyitra, — Harsányi Károly H.-Dorog, — Wavra Vilmos Bpest, — Miklósy Lujza Miskolcz, — Tiszay Dezsóné Debreczen, — Tamásy Gyula Eger, — Friedrich Bauer kő, Bpest, — Krausz H. kő, Bpest, — Dr. Czirfusz Dezsóné Hoosz, — Landan Lajos mérnök Bpest, — Bendő Ödön színházi titk. Debreczen, — Schenk Adolf kő, Dombóvár. —

Frohner szálloda.

Riss Zsigmond utazó Bécs, — Rölhbart Ede utazó Bpest, — Schwartz W. utazó Bécs, — Oklenicz Kelemen utazó Bécs, — Deutsch W. utazó Bpest, — Lederer Mór utazó Bpest, — Prenczman Wilhelm Berlin, — Radó Antal tisztv. Szatmár, — Feldman Mór kő, Ór-Darma —

Kardos László

Kossuth-utca.

Szines turista-ingek 1.30—2.25
selyem turista-ing és alsónadrág
mosható alsószoknyák 2—3 frt,
Lüster nyári alsószoknyák

2.50—10 frtig.

Selyem nyári alsószoknyák
10—25 frtig.

Valódi Jaeger flu-öltönyök,
Piquet és flanelle nyári takarók.

A tavaszi idényre

nagy választékban érkeztek raktárra:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK,
fekete divatkelmék,
színes selymek.
Zephirek, Batiste, Atlas, Satin,
mosó Voile-ok.

Gyermekfelöltők. Ruhácskák.
Napernyők.

BRASSÓI POSZTÓK,
melyeket igen olcsón árultunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

237.

1893. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni királyi j. bíróságnak, 6024.1893. p. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Dr. Kepes Pál részére Kepes Lajos debreczeni lakostól 13 frt 75 kr. tőke, ennek 1892. évi November hó 17. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 70 kr. perköltség erejéig 1893. évi áptilis hó 10-én bíróilag le és felülfoglalt 405 frt — krra becsült 2 drb ló, szekerek, gépek és egyebekből álló ingóságok, — 1893-dik évi május hó 15-én, délután 3 órakor kezdetét veendő és a Szepesen id. Vértessy János-féle tanyán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatni.

Debreczen, 1893. május évi hó 4.

Sugár Gyula,
birói kiküldött.

Lakás berendezésekhez
szőnyeg, függöny,
butorszövet,

ÁGY- ÉS ASZTALTERÍTŐKBŐL
nagy szállitmány érkezett,
melyeket ismételt

árleszállítás

folytán rendkívül olcsó áron
ajánlunk,

Kunz József és Társa

DEBRECZEN,
kistemplom-bazár.

Lakás változtatás.

Van szerencsém a tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi május hó elsejétől.

VEGYÉSZETIRUHATISZTÍTÓ
műhelyemet nagy hatvan utca 1447

számu házból Varga utca 2259 számu házba (az új iskola épület mellett) helyeztem át.

Magamat a mélyen tisztelt közönség további becses pártfogásába ajánlva maradtam.

tisztelettel

Materny Károly.

AZ ELSŐ

Alföldi Cognac-gyár

részvénytársaság

Kecskeméten.

Ajánlja különlegességét

Baraczk Cognacját,

mely vetekedik ízben és jóságban, bármely francia gyártmányuyal.

Kapható: minden nagyobb fűszer és csemege üzletben.

Vezérügynökség Debreczenben: Lusztig Dezső urnál.

TÓTH TESTVÉREK

Debreczen, Kossuth-utca,

női divatterem, kész női felöltő raktár.

Ujabb bevásárlási utunkból visszatérve, van szerencsénk jelenteni, hogy ez alkalommal Bécsben ismét több csőd alatt levő divatraktárakból, a legdivatosabb és legjobb minőségű árukat oly meglepő olcsó áron vásároltuk be, melyszerint az összes idevágó versenynyel szemben legyőzhetlenek maradunk.

Ajánljuk a következőket:

mtr. régi rőf.

	ezelőtt mtr.	100 most	45	35
Egész gyapju francia Delinek				
Ia	1.20	55	43	
" Crepp selyembímzéssel dupla széles	1.25	55	43	
" Szövetek dupla széles	1.10	55	43	
" " " " "	1.20	60	47	
" " " " "	1.60	80	64	
" " " " "	1.90	1,00	73	
Fél gyapju	65	30	24	
" " " " "	75	35	28	
Egész gyapju	1.10	45	35	
Francia battistok, jó mosó 80 cm. széles	70	45	35	
" " " " "	80	50	39	
Atlas szatinok francia és cosmanos	80	55	43	
" " " " " la	85	60	47	
Francia "Sergék (mosóterno) színes	95	65	51	
Angol Ajourok (jó színű)	1.10	45	35	

Francia kartonok, levantinok, indigó kék honi Cretonok, legujabb mintázatokban, méterje 25 krtól 45 ig. Női felöltők dus választékban, rendkívül olcsón. Ezenkívül nagyválasztéku legujabb csipkék és arcfátyolok, minden nemű fejkendők, selyemdiszek, Passomenterie diszek, selyemkelmék nagy választékban, legjobb gyártmány férfi női és gyermek harisnyák rendkívül olcsón, vállfűzők, selyem- és czérna-keztük, dus választékban napernyők és legyezők, férfi nyakkendők, gallérok és kézelők, — minden a legolcsóbb határozott áron.

A nagyérdemű közönség minél nagyobb mérvű becses látogatását kérve, vagyunk teljes tisztelettel

Tóth testvérek.

Kész női felöltők rendkívül olcsó áron.

Bees,
Máriahilferstrasse 35.

Debreczen,
főpiacz, 1824. a m. kir. főpostával szemben.

Nagyérdemű közönség!

Csak néhány hete még, hogy a helybeli piacon, a m. kir. főposta- és távirda átellenében *dusan berendezett* és a legkitűnőbb *kelmékből* készített bécsi férfi-, fiu- és gyermekruha-gyáram fióküzletét

NEUMANN M.

bejegyzett cég alatt megnyitottam s máris alkalma lehetett ugy a helybeli, mint a vidéki közönségnek meggyőződést szerezni arról, hogy gyártmányaim **kitűnősége** és minden darabra jegyzett **szabott áraim előnyössége** csakis a vevők javára irányítvák, ugy, hogy akár **egy gyermek is teljes bizalommal végezheti a bevásárlást.**

A tavaszi- és nyári-idényre

a következőket ajánlom becses figyelembevételre ugymint:

férfi öltönyök	8.50-tól 30 frtig.	férfi felöltők	9 frttól 30 frtig.
fiu öltönyök	6 — „ 20 „	fiu felöltők	7 „ 15 „
gyermek öltönyök	3. — „ 15 „	gyermek felöltők	5 „ 12 „

Gyártmányaim ugy szilárd munka, mint kifogástalan szabásáért számos kiállításon kitüntetésben részesültek és dacára annak, hogy csakis jó és tartós szövetekből állítatnak elő, az áruk bámulatos olcsók! Vidékről is lehet megrendelést eszközölni és nem kívántatik más, mint az ár és szín megnevezése és egy régibb kabát beküldése, mely után egy teljesen kifogástalan ruha fog a megrendelőnek elküldetni.

Üzletemet a helybeli és vidéki közönség teljes bizalmába ajánlván — szives látogatást és megrendelést kérve vagyok

kitűnő tisztelettel **Neumann M.**, bécsi ruha-gyáros.

— Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek! — Képviselője: **Deutsch Ignác.**

Van szerencsém a t. közönségnek ezennel becses tudomására hozni, hogy

f. év márczius hó 1-én

DEBRECZENBEN, piacz- és nagyhatvan-utca szegletén levő saját házam földszinti helyiségében egy elsőrangú

NAGY VASBUTOR-RAKTÁRT

rendeztem be és nyitottam meg.

E vasbutor raktár, melyhez hasonló csak a fővárosban van, hivatalva lesz Debreczen város és távoli vidékének egy régen érzett hiányát pótolni; minélfogva a vidéki t. közönség is azon helyzetbe jut, hogy ez iránybani szükségletének beszerzése végett nem lesz kénytelen a jövőben a fővárosba utazni, a mennyiben a kiváló diszszel és dusan felszerelt

VASBUTOR-RAKTÁRAMBAN

a legegyszerűbbtől a legkényesebb igényekig terjedő szükségletét bárki a legjutányosabb

EREDETI GYARI ÁRBAN

beszerezheti.

Hogyanitt van elhelyezve a **budweisi kályhák gyári raktára**; ahol ezen kályhák 50 féle alakban és színben felállítva a t. közönség megtekintésére és rendelkezésére állanak.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedése,
DEBRECZENBEN.

Szives tudomásul!

A lakásváltoztatások alkalmából ajánljuk nagy választékú raktárunkat mindennemű

szőnyegekben,

FÜGGÖNYÖKBEN,

ágy- és asztalterítőkben,

butorszövetekben,

melyeket jutányos szabott áron árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

Gyönyörű minták magán-vevők részére ingyen és bérmentve.

Tartalomdus mintakönyvek szabók számára bérmentetül.

Nem adok minden méternél 2¹/₂ vagy 3¹/₂ frtyai engedményt, sem ajándékokat a szabóknak, mint a konkurrens cégek teszik, az én áraim szabott és netto áruk, hogy magán vevőim olcsó és jól vásárolhassanak. Övöm a t. közönséget a konkurrens cégek kettős árengedményes leveleitől.

Öltözetekre való kelmek.

Peruven és dosking a magas Clerus számára, zabály-szerű kelmek a cs. és kir. hivatalnoki, veterán-, tüzoltó-tornász-, cseléd-egyenruhákra, teke- és játékaszakra való posztó, loden, vízmentes kelmek vadászkatóakra, mosókelmék, utazó-plaidok 4—14 frtig stb.

Aki jutányos, becsületes, tartós, tiszta gypaju-posztó-árut, nem pedig a mindenfelől kínálgatott s a szabó fáradságára s költségére sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünben.

(Ausztria Manchester). Állandó posztó-raktár fél-

millió érteken telül.

Hogy üzletem nagyságát és versenyképességét kimutassam, kijelentem, hogy Európa legnagyobb posztó-kivitelét, a kamgarn szövetek, szabó és könyvkötő kelmekek gyártását kezembem egyesíttem. Hogy ezekről a nagyérdemű közönség meggyőződhessék, meghívom nagy helyiségeim megtekintésére, melyekben 150 embert foglalkoztatok.

Szétküldés csak utánvétel. — Levelezés magyar, német, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

SZABÓ ZSIGMOND

gyarmatáru-, esemege- és ásványvíz raktárából.

DEBRECZEN, piacz- és hatvan-utca sarkán.

Szives figyelmébe ajánlom. Minden levélbeni kérdésre rögtön válaszolok és a rendelmény teljesítését számla átküldéssel tudatom. Az árak osztrák értékben kötelezettség nélkül az árváltozásokért, készpénzfizetés vagy utánvétel mellett értendők. Helyben ismert házak részére szivesen kész vagyok árukönyvecskéket berendezni.

Friss töltésű ásványvizek nagy raktára, melyre különös gondot fordítok.

ÁSVÁNYVIZEK:

Bártfai savanyúvíz	
1 palaczk (0.50 liter)	—14
1 rekesz 50 palaczkkal	5.20
Bikszádi savanyúvíz	
1 palaczk (0.50 liter)	—14
1 rekesz 40 palaczkkal	5.20
A Bikszádi ládáért 40 drb üres üveggel visszaadok 2 frt 50 krt.	
Bilini savanyúvíz	
1 palaczk	—24
Borszéki savanyúvíz	
1 palaczk (0.50 liter)	—14
1 palaczk (1 liter)	—20
Budai keserűvíz	
1 rekesz 25 literes palaczkkal	4.50
Ferencz József for. 1 palaczk 1 lit.	—20
Rákóczy forrás	—18
Viktória	—18
Hunyadi	—18
Erzsébet	—18
Carlsbadi víz	
Bugyogó vár és malomforrás	
1 palaczk (1 liter)	—38
Csizi iblanyforrás	
1 palaczk (0.65 liter)	—32
Czigelkai iblanyforrás	
1 palaczk (0.70 liter)	—28
Emsi kränchen forrás	
1 palaczk (0.50 liter)	—30
Giesshüblí savanyúvíz	
1 palaczk (0.50 liter)	—22
1 palaczk (1 liter)	—30
Gleichenbergi Constantin forrás	
1 kis palaczk (0.80 liter)	—28
Halli iblanyvíz	
1 palaczk (0.70 liter)	—36
Ivándai keserűvíz	
1 palaczk (1 liter)	—24
1 rekesz 40 palaczkkal	8.50
Krondorfi savanyúvíz	
1 palaczk	—20
Kissingi Rákóczy	
1 palaczk (1 liter)	—45
Lipiki iblanyforrás	
1 palaczk (0.65 liter)	—32

„Margit“ gyógyforrás.

Orvosi tekintélyek ezen égvényes ásványvizet alkotórészeinek szerencsés összetételénél fogva kiváló hatásának ismerék el, főleg mert szabadszénsav tartalmában gyengébb, de félig kötött szénsavban gazdagabb valamennyi eddig ismert szikéleges ásványvizeknél — s így míg a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a betegeket a káros, sőt veszedelmes izgatástól, addig a félig kötött szénsav a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg részékbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a „Margit“ forrás azon előnyét is, hogy a hol szabad szénsavas tartalmában gazdagabb ásványvizek **tüdőbetegségeiben**, — különösen **tüdővérzéséknél** már nem alkalmazhatók, a „Margit“ forrás a legjótékonyabb hatás mellett folyvást használhatik. Ezen körülményekből következik az is, hogy a

melibetegek

klimatikus gyógyintézetekben, p. o. az általános ismert és ma leglátogatottab klimatikus gyógyintézet „Göbersdorfbán“ a „Margit“ forrás otthonossá vált.

1 palaczk (0.50 liter)	—11
1 rekesz 60 kis palaczkkal	6.—
1 palaczk (0.80 liter)	—16
1 rekesz 40 nagy palaczkkal	5.89

Marienbadi keresztforrás

1 palaczk (0.75 liter)	—30
------------------------	-----

Rohicsi savanyúvíz

1 nagy palaczk (1.25 liter)	—28
-----------------------------	-----

Parádi kénesvíz

1 kis palaczk (0.50 liter)	—12
----------------------------	-----

Az általános közkedveltségben részesült

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS.

Hazánk egyik legszénsavdusabb

SAVANYUVÍZE

vegyelemzve Dr. Lengyel Béla egyetemi tanártól s ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által, főleg a lélegzési, emésztési s húgyvesztési szervek hurutos bántalmainál, hatásosan gyógyítja Rheumátist, görvély, vese és köszvénybajokat, ép úgy használható a tagok csuzos bajainál, gyermekeknél meg-

gátolja a túlságos gyomorsavany képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav tartalma folytán ez üdítő savanyúvíz a legkellemesebb izzellal bir s borral használva már is igen nagy keletnek örvend.

Forrás értékesítések kívánatra ingyen szolgáltatnak.

1 kis palaczk (0.50 liter)	—16
1 nagy palaczk (1 liter)	—22

A kis üvegeért visszaadok 2 krt, a nagyért 4 krt.

Vidéki megrendeléseknél a kívánt mennyiséget igen olcsó rekeszekben csomagoltatom, az üvegeket a fenti ár szerint raktáromba szállítva visszaveszem.

Levicói víz 1 üveg	—44
Roncegnói víz 1 üveg	—44

Pühai keserűvíz

1 korsó (0.75 liter)	—30
----------------------	-----

Schaldschützi keserűvíz

1 korsó (0.75 liter)	—30
----------------------	-----

Sellersi víz

minden mesterséges adalék nélkül a régi és világhírű **niedersellersi ásványvízforrásból**. Égvényes és sósavas savanyúvíz. Sikeresen használják a tüdő és nyákhártya idült bajai, az elnyálkásodás, esőkönös köhögés, elhanyagolt mellhurut és lázas betegség ellen.

1 palaczk (0.50 liter)	—26
1 palaczk (1 liter)	—38

Szolycsai savanyúvíz

1 kis palaczk (0.50 liter)	—16
1 rekesz 60 kis palaczkkal	5.—
1 nagy palaczk (0.80 liter)	—13
1 rekesz 40 nagy palaczkkal	4.80

Salvator savanyúvíz

1 rekesz 50 palaczkkal	9.—
1 üveg (0.50 liter)	—20
1 rekesz 25 palaczkkal	7.—
1 üveg (1 liter)	—28

Carlsbadi só

1 üveg 125 gramm	—90
1 " 250 "	1.80

Franzensbadi moorsó

1 doboz 1 kiló	1.—
----------------	-----

Mindennemű bel- és külföldi ásványvizeket melyek árlapomból hiányoznak, kívánatra a legolcsóbb árakban készséggel megrendelek.

Az áruk hazaszállítását nemcsak a városba, hanem a kertekben levő nyári lakásokba is díjtalanul eszközölöm.

Üzlethelyiség piacz- és hatvan-utca sarkán.

Mint árjegyzék bélyegmentes, nyilvánosan ki nem függeszthető.

SZABÓ ZSIGMOND DEBRECZEN.

Szeszes italok.

Szilvórium valódi szerémi	1 ltr.	1 üveg	1.—
"	0.5 "	1 "	—50
Puncs esenczia valódi	0.6 "	"	1.20
"	0.3 "	"	—60
Dom Benedektinorium	"	"	2.—
Chartreuse sárga és zöld	"	"	1.40
Anisette valódi	"	"	1.20
Coracao	"	"	1.20
Marischinó di zara	"	"	1.50
Dupla köményes (allas) valódi orosz	1 n. kor.	1.—	1.80
"	1 k. kor.	1.—	—
Vaniliás liquor legfinomabb	1 n. üv.	1.—	—60
"	1 k. "	1.—	—
Rózsza izü liqueur	1 n. "	1.—	—60
"	1 k. "	1.—	—60
Tarhonya szegedi tojasos	1 kiló	—32	—
"	tojas nélkül	—32	—
Tapló	1 csomag	—32	—

THEA.

Császár keverék, Kaiser, Caraván, Souchong és Pecco különösen ajánlatos	1 kiló	11.—
1 deka Császár keverék		—12
Keverék finom 1 klgr. 9 forint	1 deka	—10
Pekkó virág finom 1 klgr. 11 frt.	1 "	—12
Caraván fekete 1 klgr. 11 frt.	1 "	—12

Souchong legfin.	1 klgr.	6.—	frt.	1 deka	—08
"	finom	5.—	"	"	—06
Congó igen finom	"	3.—	"	"	—04
Narancs	"	10.—	"	"	—12
Mandarin	"	11.—	"	"	—12

A jó thea készítésének főfeltétele a lágyszíviz
vagyis csöves kútivíz. átszűrt folyóvíz.
Egy jól készített, csakis e célra alkalmaztatni szokott thea kannába, tekintettel arra, hogy három csészére fél deka thea szükséges, betesszük a thea növényt és körülbelül 2-3 percnyi szünet után kiszolgáltadjuk a kész thea italt. Másod thea töltésnél az előbbi mennyiség felét még hozzáteszük s ép úgy járunk el, mint előbb.
Vanília, fahéj hozzáadása árt a thea illatának s felhevit az ivás közben.
A thea csakis jól elzárt szelenczében tartandó

Thea sütemények.

Kevert angol	1 kiló	2.—
Patiencze	"	2.20
Budapesti kiváló fin. vegyes mandulás	"	2.—
Pozsonyi kétszersült mandulás	1 csom.	—42
"	sima	—36
Tinta	1 kiló	—28
Tinta vegyíték	"	—64
Timsó	"	—14
Terpentin vastag	5-10 kilós bádokban	—30
"	1/2-1 kilós	—36
Tömjén	1 kiló	—80
Tüzkő	"	—36
Tisztító por	1 kis csom.	—05
"	1 nagy "	—10
"	kenőcs 1 doboz 5 kr. és szappan	—10
Vanília egy rud	15-20 kr. 1 deka	—50
Vizahólyag levelekben	"	—24
Viasz fehér táblában	1 kiló	3.20
"	sárga valódi	2.—
"	utánzott	1.—
"	fehér és fekete karikában	1 drb —02
Választóvíz mesterséghez	1 kiló	—36

Zsineg gombolyokban minden fajta kapható
" zsák kötni felvágva 100 drb —12

Császár olaj	1 liter	—24 kr.
Salon petroleum amerikai	1 "	—20 "
Salon " fiumei gyártmány 16 és	1 "	—18 "
Denaturált szesz 30 kr. üveg nélkül, üveggel	1 "	—34 "
Van Houten Cacao 1 kis doboz		—75 "
"	1 nagy doboz	1.35 "
Liebig-féle huskivonat 1 tégely		—85 "
Restitutionsfluid 1 üveg		1.40 "
Brázay sóborszesz 1 üveg		—90 "
"	1 kis üveg	—45 "
Eczetesenczia négyszeres 1 liter		—16 "
Tiszaujlaki bajuszpedrő fekete, barna és fehér	1 nagy doboz	—35 "
"	1 kis "	—20 "

Cognac	Egy csillagos		Két csillagos		Három csillagos		Négy csillagos	
	1	50	1	70	2	—	2	50
Czuba nagy üveg	—	85	—	95	1	10	—	—
" kis	1	50	1	70	2	—	2	50
Eszterházy nagy	1	80	2	10	—	—	—	—
Világosi nagy	1	50	1	70	2	—	—	—
Cognac ipar nagy	1	60	1	80	2	20	—	—
Keglevich István kis	—	90	1	05	1	20	—	—
" nagy	3	—	—	—	4	—	—	—
Salignac kis	1	40	—	—	2	—	—	—
" nagy	—	—	—	—	2	—	—	—
Dubonnel kis	—	—	—	—	1	—	—	—
" kis	—	—	—	—	1	—	—	—
Imperial kis	—	—	—	—	5	—	—	—
Comandó nagy	—	—	—	—	—	—	—	—

Bernstein padló lack

különösen ajánlható világos és sötét színben 1 doboz 1 kiló 1 frt.

Szesz padló lack világos és sötét színben 1 üveg 1 kiló 1 frt 20 kr.

☞ Parket viasz kenőcs 1 dobozzal 1 frt 20 kr. ☜

Portland-czément és vízhatlan mész raktára.

Portland czément	100 kiló	4.50	Vízhatlan mész	100 kiló	2.25
"	1 "	—06	"	1 "	—03

Szőlő kötöző (Raffia) 1 kiló 72 kr.

Kőbányai sert a nyár folyamán jégbe hűtve folyton tartok, üvegekben.

Valódi amerikai petroleum.

Kőbányai sert üvegekben.